

Prioriteiten in veiligheid 2016

In opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

BMC Onderzoek
December 2015
Jasper van Gaalen
Volkan Atalay
Projectnummer: 107834
Correspondentienummer: DH-0501-4738

INHOUD

SAMENVATTING		1
HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
	1.1	Aanleiding 3
	1.2	Het onderzoek 3
	1.3	Leeswijzer 5
HOOFDSTUK 2	VEILIGHEIDSTHEMA'S	6
	2.1	Prioriteiten 6
	2.2	Investerings 8
	2.3	Regionale accenten 20
HOOFDSTUK 3	ORGANISATIE EN STURING	25
	3.1	Prioriteiten 25
	3.2	Investerings 27

Samenvatting

Dit rapport bevat de resultaten van een onderzoek naar het veiligheidsbeleid dat gemeenten voeren en de prioriteiten die ze daarin stellen. De respondenten is gevraagd naar prioriteiten en investeringen op zowel inhoudelijke thema's als organisatie- en sturingsthema's. Daarbij is steeds gevraagd naar de afgelopen periode (2013-2015) en de komende periode (2016-2018). Het onderzoek is uitgevoerd met een internetenquête. Van elke gemeente is het College van B&W en de gemeenteraad benaderd voor deelname aan het onderzoek.

Het onderzoek is een herhaling van de eerdere onderzoeken 'Veiligheid verkend' (2005), 'Prioriteiten veiligheid' (2009) en 'Prioriteiten in Veiligheid 2013'. Ook deze onderzoeken hadden plaats via een enquête onder collegeleden en raadsleden. De VNG verkrijgt met dit periodieke onderzoek inzicht in de belangrijke thema's en organisatievraagstukken van het lokale veiligheidsbeleid en kan daarmee de ondersteuning en belangenbehartiging van de gemeenten optimaliseren.

Veiligheidsthema's

De top 10 van inhoudelijke veiligheidsthema's voor de komende jaren is voor een groot deel hetzelfde als die van de afgelopen jaren. Op nummer 1, 2 en 3 in zowel de komende periode (2016-2018) als de afgelopen periode (2013-2015) staan respectievelijk de thema's *inbraak woningen en bedrijven*, *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast* en *overlast jongeren/jeugdgroepen*. Ook de nummers 4, 5 en 6 voor de komende periode en de afgelopen periode zijn identiek: dit zijn respectievelijk de thema's *alcohol- en/of drugsgebruik jongeren*, *onveiligheidsgevoelens burgers* en *veilige evenementen*.

Het thema *handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit* komt voor afgelopen periode op plek 9 uit en staat voor de komende jaren op plek 7. Het thema *rampen- en crisisbeheersing* daalt juist van plek 7 naar plek 9. Nieuwkomer in de top 10 is *softdrugsproblematiek*; dit thema staat op plek 10 voor de komende periode.

Ten opzichte van de uitkomsten van het onderzoek uit 2013 zijn er de nodige overeenkomsten. Ook toen stond *inbraak woningen en bedrijven* op nummer 1. Nummer 2 en 3 waren net omgekeerd: respectievelijk *overlast jongeren/jeugdgroepen* en *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast*. Nummer 4 was weer dezelfde als in het huidige onderzoek: *alcohol- en/of drugsgebruik jongeren*. Opvallende ontwikkelingen ten opzichte van het onderzoek uit 2013 zijn de daling van de thema's *rampen- en crisisbeheersing* (stond in 2013 nog op plek 5) en *seksueel geweld/zedendelicten en huiselijk geweld* (in 2013 nog op plek 8, in het nieuwe onderzoek buiten de top 10) en de stijging daarentegen van de thema's *veilige evenementen* (in 2013 nog op plek 10) en *handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit* (niet in de top 10 in 2013).

Het beeld bij de gedane en verwachte investeringen in veiligheidsdossiers sluit veelal goed aan bij de prioritering van veiligheidsthema's. Hoog scoort het dossier woninginbraak. Een toename van investeringen is er bij de clusters 'Leefbaarheid, kwaliteit woonomgeving' (onder meer de dossiers *woonoverlast*, *psychiatrische patiënten/verwarde personen* en *subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel burgers*) en 'Ondermijning, georganiseerde criminaliteit' (onder meer *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit*). Opvallend hoog scoort het dossier *betrokkenheid burger*: voor dit dossier worden *overall* de hoogste investeringen verwacht.

Collegeleden geven verhoudingsgewijs meer gewicht aan de thema's *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit* en *geweldpleging, intimidatie, mishandeling* en raadsleden aan *onveiligheidsgevoelens burgers* en *verkeersveiligheid*. Bij 100.000+-gemeenten zien we hoge scores bij de thema's *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast* (op plek 1), *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit* (plek 3), *softdrugsproblematiek* (op 4) en *extremisme en radicalisering* (plek 7).

Organisatie en sturing

Op nummer 1 en 2 voor de komende jaren (2016-2018) bij de organisatie- en sturingsthema's staan respectievelijk *samenwerking strategische partners* (stond op plek 2 in het onderzoek uit 2013) en *prioriteiten afstemmen met veiligheidspartners* (stond op plek 4). Duidelijk minder belangrijk dan in het vorige onderzoek zijn de thema's *formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid* en *regierol gemeente definiëren en invullen*. Opvallend zijn de hoge scores van de thema's *versterking wijk- en gebiedsgericht werken* (plek 3), *betrokkenheid/positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)* (op plek 4), *aansluiting veiligheid en sociaal domein in het licht van de decentralisaties* (op 5) en *afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)* (op plek 6).

Het beeld van de verwachte investeringen ondersteunt deze prioritering. Daarnaast worden verhoudingsgewijs hoge investeringen verwacht in onder meer *versterking (operationele) informatiedeling met interne/externe partners*, *betrekken interne en externe veiligheidspartners bij beleidsontwikkeling en intergemeentelijke krachtenbundeling*.

Raadsleden geven relatief veel prioriteit aan de thema's *bestuurlijke organisatie/taakverdeling rond veiligheid* en *afstemmen over prioriteiten tussen college en gemeenteraad*, collegeleden aan *afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)* en *betrokkenheid/positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)*.

Bij de grootteklasse 50.000-100.000 inwoners valt de hoge score van de thema's *afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)* en *regierol gemeente definiëren en invullen* op, bij 100.000+-gemeenten die van de thema's *aansluiting veiligheid en sociaal domein in het licht van de decentralisaties* en *betrokkenheid/positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)*.

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Aanleiding

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft BMC Onderzoek gevraagd het onderzoek 'Prioriteiten in veiligheid 2013' te herhalen. Dit eerdere onderzoek vormde reeds een herhaling van de onderzoeken 'Veiligheid verkend' uit 2005 en 'Prioriteiten Veiligheid' uit 2009. De onderzoeken uit 2005, 2009 en 2013 zijn eveneens in opdracht van de VNG door BMC Onderzoek uitgevoerd (in 2005 nog onder de naam SGBO). De onderzoeken richtten zich op de lokale prioriteiten in het veiligheidsbeleid. De VNG heeft in de ondersteuning van gemeenten en in de belangenbehartiging namens de gemeenten veelvuldig gebruikgemaakt van de rapporten uit 2005, 2009 en 2013.

Nu bestaat de behoefte aan een geactualiseerd beeld van de prioriteiten in het veiligheidsbeleid. Daarmee kan de VNG haar ondersteuning en belangenbehartiging van de gemeenten verder optimaliseren.

1.2 Het onderzoek

Focus

Evenals de onderzoeken uit 2005, 2009 en 2013 richt het onderzoek 'Prioriteiten in Veiligheid 2016' zich enerzijds op inhoudelijke veiligheidsthema's en -dossiers en anderzijds op organisatie- en sturingsthema's rond het veiligheidsbeleid. Ten aanzien van beide focuspunten zijn geanalyseerd (1) de prioriteiten (top 10) in de afgelopen en komende jaren en (2) de gedane en verwachte investeringen in de respectievelijke thema's/dossiers.

Soort onderzoek

'Prioriteiten in Veiligheid 2016' is net als de vorige onderzoeken een kwantitatief onderzoek. Dit houdt in dat het onderzoek hoofdzakelijk cijfermatig van aard is, de resultaten gepresenteerd worden in aantallen of percentages en dat er vergelijkende uitspraken gedaan worden.

Methode

Als onderzoeksmethode is gekozen voor een online vragenlijst. Deze vragenlijst was voor de respondenten te benaderen via onderzoek.bmc.nl. In iedere gemeente is zowel het College van Burgemeester & Wethouders (hierna College van B&W) als de gemeenteraad benaderd voor het onderzoek. Alle Colleges van B&W en alle griffiers (ten behoeve van de gemeenteraad) hebben eind september 2015 een brief van de VNG ontvangen met daarin een toelichting op het onderzoek, het verzoek tot deelname en een gebruikersnaam en wachtwoord waarmee zij de online vragenlijst konden benaderen. In de brief aan het College van B&W is gevraagd of één van de collegeleden (burgemeester of wethouder) de vragenlijst wilde beantwoorden. In de brief aan de griffier is gevraagd of hij/zij één gemeenteraadslid wilde benaderen voor

het onderzoek. Als uiterste responsdatum is 30 oktober vermeld. Half oktober is een rappelbrief verzonden; hierin is als uiterste responsdatum 6 november genoemd.

De vragenlijst

De vragenlijst uit het onderzoek in 2013 is als uitgangspunt gehanteerd voor de vragenlijst in 2016. De opzet van de vragenlijst is dezelfde gebleven; de hoofdonderdelen waren:

1. Investerings in veiligheidsdossiers (in 2013-2015 en 2016-2018).
2. Belangrijkste veiligheidsthema's (in 2013-2015 en 2016-2018).
3. Investerings in organisatie- en sturingsaspecten (in 2013-2015 en 2016-2018).
4. Belangrijkste organisatie- en sturingsaspecten (in 2013-2015 en 2016-2018).

De veiligheidsdossiers en -thema's en organisatie- en sturingsaspecten in de vragenlijst zijn waar nodig geactualiseerd. Hierdoor blijft de vragenlijst goed aansluiten bij de karakteristieken van het veiligheidsdomein. Veruit de meeste veiligheidsdossiers en -thema's en organisatie- en sturingsaspecten zijn overigens gehandhaafd.

Analyse

Evenals in de onderzoeken uit 2009 en 2013 wordt in de analyse onderscheid gemaakt tussen de respons van het College van B&W en die van gemeenteraadsleden. Zodoende kan bepaald worden of er verschillende accenten bestaan in de bestuurlijke aansturing van het veiligheidsbeleid. Daarnaast is, overeenkomstig de onderzoeken uit 2009 en 2013, de respons van gemeenten uit verschillende gemeentegrootteklassen (4 categorieën, namelijk (1) < 20.000, (2) 20.000-50.000, (3) 50.000-100.000 en (4) > 100.000 inwoners) geanalyseerd. Deze analyse geeft aan of de grootte van de gemeente van invloed is op het veiligheidsbeleid. Ten slotte is geanalyseerd welke regionale prioriteiten kunnen worden afgeleid op het niveau van de politieregio's. Daarbij is het schaalniveau van de 10 nieuwe regionale eenheden gehanteerd.

In de basisanalyse wordt bij het onderscheid naar respons van College van B&W en van gemeenteraadsleden, het onderscheid naar respons uit gemeenten van verschillende gemeentegrootteklassen en het onderscheid naar respons uit verschillende regionale eenheden alleen gekeken naar de toekomstige periode (2016-2018).

Het aantal respondenten

Net als in de onderzoeken uit 2009 en 2013 is gekozen voor respons door één persoon per groep van respondenten, ofwel één lid van het College van B&W en één gemeenteraadslid. De reden hiervoor is tweeledig.

1. De vergelijkbaarheid tussen gemeenten wordt hiermee bewaakt. Als het aantal respondenten per groep van respondenten onbeperkt zou zijn, bestaat (theoretisch) de mogelijkheid dat in een gemeente alle raadsleden de vragenlijst beantwoorden en in een andere gemeente slechts één raadslid de vragenlijst

beantwoordt. De antwoorden van de gemeente waarin alle gemeenteraadsleden meegedaan hebben, tellen dan zwaarder mee in het onderzoek.

2. Het zou praktisch en technisch een bijna onmogelijke klus worden om van elke gemeente alle College- en raadsleden de mogelijkheid te bieden om deel te nemen, aangezien alle mogelijke respondenten een unieke inlogcode (gebruikersnaam en wachtwoord) moeten krijgen om in te loggen op de online vragenlijst.

De respons

De maximale respons in dit onderzoek zou 786 bedragen, namelijk 393 respondenten namens het College van B&W en 393 respondenten namens de gemeenteraad. De werkelijke respons bedroeg 280, waarvan 168 Collegeleden (vrijwel zonder uitzondering burgemeesters) en 112 Raadsleden. Dit is een aanmerkelijk hogere respons dan in het onderzoek uit 2013. Een mogelijke verklarende factor daarvan is de periode waarin de enquête plaatshad: oktober in plaats van december zoals in het vorige onderzoek.

Een respons van 280 op de totale groep van 786 impliceert een betrouwbaarheid van 95% bij een nauwkeurigheid van 5%. Dit betekent dat de kans dat het werkelijke antwoord meer dan 2,5% boven of onder het hier gepresenteerde antwoord ligt, 5% bedraagt. Deze betrouwbaarheid en nauwkeurigheid voldoen aan de vereisten en betekenen dat er conclusies getrokken kunnen worden voor de totale populatie¹.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. De weergave van het onderzoek en de analyse hebben een kwantitatieve component (veelal weergegeven in grafieken) en een kwalitatieve component (toelichting). De enquête is opgebouwd uit verschillende delen, die in de verschillende hoofdstukken van dit rapport worden weergegeven. Hoofdstuk 2 bevat de uitkomsten ten aanzien van de inhoudelijke veiligheidsthema's. Dit betreft deel 1 en 2 van de enquête. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de prioriteiten (top 10), gedane en verwachte investeringen en regionale accenten. In hoofdstuk 3 worden uitkomsten ten aanzien van organisatie- en sturingsthema's gepresenteerd. Dit betreft deel 3 en 4 van de enquête. Behandeld worden de prioritaire thema's (top 10) en de gedane en verwachte investeringen.

In zowel hoofdstuk 2 als hoofdstuk 3 worden, naast de uitkomsten van dit nieuwe onderzoek, ook uitkomsten van het onderzoek uit 2013 weergegeven. Dit betreft telkens het 'toekomstgerichte beeld' (2013-2015) zoals dit uit het eerdere onderzoek naar voren kwam.

---

¹ Voor respectievelijk de Collegeleden en Raadsleden en de onderscheiden (vier) gemeentegrootteklassen vallen de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid lager uit (met uitzondering van de gemeentegrootteklasse 20.000-50.000 inwoners). Als gevolg hiervan hebben de resultaten van deze groepen en daaraan te koppelen conclusies vooral betekenis voor/betrekking op de respondenten in dit onderzoek en niet op de totale populatie van deze groepen. Dit neemt niet weg dat de uitkomsten benut kunnen worden voor verdere beeldvorming en afweging in relatie tot deze groepen.

Hoofdstuk 2

Veiligheidsthema's

In dit hoofdstuk worden de resultaten ten aanzien van de inhoudelijke veiligheidsthema's behandeld. Ingegaan wordt op de prioriteiten (top 10), gedane en verwachte investeringen en regionale accenten wat betreft de prioriteiten (top 5).

2.1 Prioriteiten

In deel 2 van de enquête is de respondenten gevraagd naar de prioritaire veiligheidsthema's van de gemeente. Uit een lijst met 28 veiligheidsthema's konden de respondenten de voor hun gemeente belangrijkste thema's aangeven met een cijfer 1 tot en met 5. Het thema met de hoogste prioriteit krijgt het cijfer 1, het thema met de op een na hoogste prioriteit het cijfer 2 en zo door tot 5. Met de resultaten van deze vraag is een gewogen gemiddelde berekend per veiligheidsthema, op basis waarvan een top 10 is berekend. De respondenten hebben de prioriteiten voor zowel de afgelopen periode (2013-2015) als de komende periode (2016-2018) aangegeven.

Tabel 1 Top 10 veiligheidsthema's

Top 10 prognose 2013-2015 (onderzoek 2013)		Top 10 terugkijkend 2013-2015 (onderzoek 2016)		Top 10 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)	
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven
2	Overlast jongeren/jeugdgroepen	2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
3	Overlast woon- en leefomgeving	3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Overlast jongeren/jeugdgroepen
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren
5	Rampen en crisisbeheersing	5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Onveiligheidsgevoelens burgers
6	Onveiligheidsgevoelens burgers	6	Veilige evenementen	6	Veilige evenementen
7	Verkeersveiligheid	7	Rampen- en crisisbeheersing	7	Handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit ²
8	Seksueel geweld/zedendelicten en huiselijk geweld	8	Verkeersveiligheid	8	Verkeersveiligheid
9	Veiligheid rond het uitgaan	9	Handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit	9	Rampen en crisisbeheersing

² Definitie volgens modelconvenant LIEC/Landelijk Informatie- en Expertisecentrum: 'Door de stuurgroep RIEC als zodanig aangewezen personen of groep personen, gebied of branche, waarover verschillende overheden of bestuursorganen signalen bereiken dat de vigerende regelgeving structureel niet wordt nageleefd, hetgeen mogelijk leidt tot een maatschappij ondermijnende situatie, bestaand uit bestuursrechtelijk of strafrechtelijk te sanctioneren gedragingen.'

10	Veilige evenementen	10	Geweldpleging, intimidatie, mishandeling	10	Softdrugsproblematiek
----	---------------------	----	--	----	-----------------------

Tabel 1 geeft de top 10 van veiligheidsthema's weer. In de analyse is de respons van alle respondenten opgenomen.

De top 6 van veiligheidsthema's voor de komende periode (2016-2018) is exact dezelfde als die van de afgelopen periode (2013-2015, 'terugblikkend'). Op nummer 1 staat *inbraak woningen en bedrijven*, op nummer 2 *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast*, op nummer 3 *overlast jongeren/jeugdgroepen*. Het thema *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit* stijgt van plek 9 naar plek 7 en het thema *rampen- en crisisbeheersing* daalt van plek 7 naar plek 9. Nieuw in de top 10 is het thema *softdrugsproblematiek* (op plek 10). En het thema *geweldpleging, intimidatie, mishandeling* staat terugkijkend naar 2013-2015 nog op plek 10 maar valt in de prognose voor 2016-2018 buiten de top 10.

Vergelijken we de uitkomsten van dit nieuwe onderzoek met die van het vorige onderzoek uit 2013, dan valt op dat de thema's binnen de top 4 dezelfde zijn gebleven. *Overlast jongeren/jeugdgroepen* daalt daarbinnen van plek 2 naar plek 3 en *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast* stijgt van 3 naar 2. De afnemende prioriteit van het thema *rampen- en crisisbeheersing* wordt in de vergelijking met het vorige onderzoek bevestigd. In de prognose voor de periode 2013-2015 stond dit thema nog in de top 5, in die voor 2016-2018 op nummer 9. Daarnaast valt de stijging van het thema *veilige evenementen* op, van plek 10 in de prognose voor 2013-2015 naar plek 6 in de prognose voor 2016-2018. De thema's *seksueel geweld/zedendelicten en huiselijk geweld* en *veiligheid rond het uitgaan* hebben beide de top 10 verlaten.

De analyse per respondentgroep (collegeleden respectievelijk raadsleden) wijst uit dat de collegeleden het thema *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit* zwaarder waarderen (in de prognose voor 2016-2018 op plek 4) en het thema *geweldpleging, intimidatie, mishandeling* binnen de top 10 houden (op plek 9). Het thema *verkeersveiligheid* daarentegen valt bij de collegeleden zowel terugblikkend als vooruitblikkend buiten de top 10 in dit nieuwe onderzoek. Bij de raadsleden vallen vooral de hogere scores van de thema's *onveiligheidsgevoelens burgers* (in de prognose voor 2016-2018 op plek 4) en *verkeersveiligheid* (op plek 5) op. Het thema *overlast jongeren/jeugdgroepen* komt daarentegen wat lager uit, op plek 6. En de raadsleden geven, anders dan de collegeleden, het thema *sociale cohesie en polarisatie* een plek in de top 10 (nummer 9 in de prognose voor 2016-2018).

De analyse per gemeentegrootteklasse resulteert in opvallende uitkomsten voor met name de grootteklasse 100.000+: in de prognose voor 2016-2018 staat bij deze gemeenten het thema *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast* op nummer 1 en het thema *inbraak woningen en bedrijven* 'slechts' op 2. Het thema *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit* komt bij deze gemeenten met stip op plek 3 uit (in plaats van plek 7 in de gehele respons), *softdrugsproblematiek* op plek 4 (in plaats van plek 10). Daarnaast zien we drie thema's in de top 10 van

deze gemeenten die niet in de algehele top 10 staan: *geweldpleging, intimidatie, mishandeling* op plek 6, *extremisme en radicalisering* op plek 7 en *overvallen en woningovervallen* op plek 8. Bij de kleinste grootteklasse (tot 20.000 inwoners) valt de hoge ranking van het thema *onveiligheidsgevoelens burgers* op (plek 3 in de prognose voor 2016-2018, in plaats van plek 5 bij de gehele respons). Bij de grootteklasse 20.000-50.000 inwoners staat *verkeersveiligheid* relatief hoog, op plek 5. Bij de grootteklasse 50.000-100.000 inwoners valt vooral de ranking van de thema's *seksueel geweld/zedendelicten en huiselijk geweld* (op plek 6) en wederom *softdrugproblematiek* (op plek 8) op.

2.2 Investerings

De respondenten is in deel 1 van de enquête gevraagd naar de investeringen in inhoudelijke dossiers. De omvang van de investeringen geeft inzicht in hoe belangrijk dossiers in gemeenten zijn. Het gaat hier niet per se of exclusief om financiële investeringen: gemeenten baseren hun antwoorden op (combinaties van) factoren zoals middelen, capaciteit, intensiteit van de beleidsmatige aandacht, vernieuwing/doorontwikkeling van de aanpak, intensiteit van samenwerking.

In deze paragraaf worden achtereenvolgens de thematische clusters (1) leefbaarheid, kwaliteit woonomgeving, (2) sociale cohesie, (3) geweld en bedreiging, (4) vermogenscriminaliteit, (5) jeugdoverlast en -criminaliteit, (6) alcohol en drugs, (7) ondermijning, georganiseerde criminaliteit, (8) uitgaan, evenementen en toerisme, (9) ambtelijke en bestuurlijke integriteit, (10) verkeersveiligheid en infrastructuur en (11) fysieke veiligheid, behandeld.

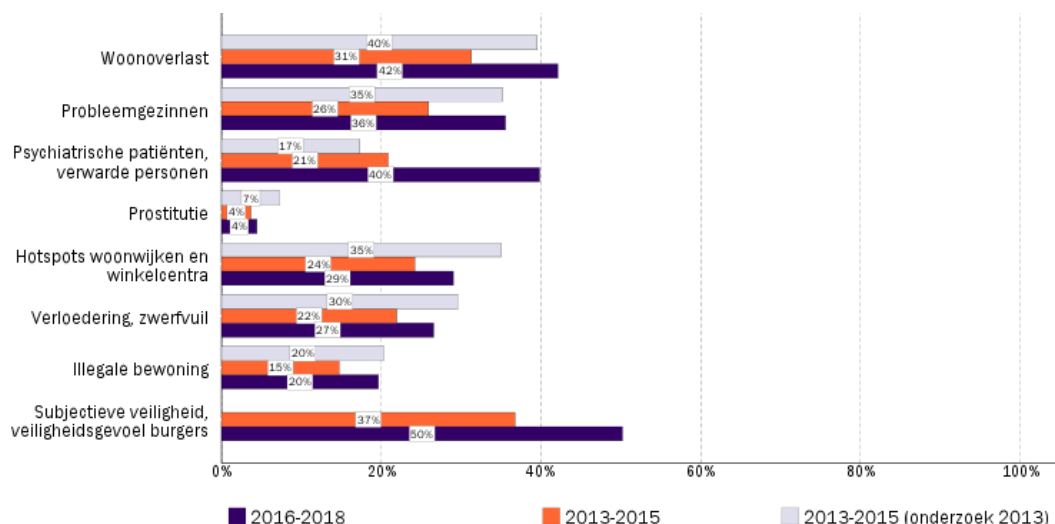
Binnen elk cluster is voor de verschillende dossiers gevraagd om aan te geven of men er 'veel', 'matig', 'nauwelijks' of 'niet' in heeft geïnvesteerd in de afgelopen periode (2013-2015) en of men verwacht er 'veel', 'matig', 'nauwelijks' of 'niet' in te gaan investeren in de komende periode (2016-2018). In de figuren is telkens aangegeven welk percentage van alle respondenten gezamenlijk aangeeft dat er 'veel' wordt geïnvesteerd in de weergegeven dossiers.

De analyse van de verschillen tussen collegeleden en raadsleden heeft, net als in de onderzoeken uit 2009 en 2013, als belangrijkste resultaat opgeleverd dat volgens de collegeleden in vrijwel alle dossiers meer is geïnvesteerd in de afgelopen periode en meer zal worden geïnvesteerd in de komende periode, dan dat dat volgens de raadsleden het geval is. Uitzonderingen op deze 'regel' zijn slechts de dossiers *Veilige Publieke Taak, discriminatie, ladingdiefstal, jongeren versus senioren* (= dossier binnen het cluster jeugdoverlast en -criminaliteit), *infrastructuur* (= dossier binnen het cluster verkeersveiligheid en infrastructuur) en *veiligheidseffecten van functiemenging wonen, werken, industrie*. Uit deze resultaten kan worden opgemaakt dat collegeleden de investeringen in dossiers in het algemeen hoger waarderen dan de raadsleden.

In deze paragraaf worden de verschillen tussen collegeleden en raadsleden verder niet per thema uitgewerkt. Wel worden waar relevant de uitkomsten van de analyse naar gemeentegrootteklasse belicht.

Cluster 1: Leefbaarheid, kwaliteit woonomgeving

Figuur 1 Investerings op het gebied van leefbaarheid, kwaliteit woonomgeving

Dossiers binnen dit cluster waarin in de komende tijd het meest geïnvesteerd zal gaan worden volgens de respondenten, zijn *probleemgezinnen*, *psychiatrische patiënten/verwarde personen*, *woonoverlast* en *subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel burgers*. Met uitzondering van het dossier *psychiatrische patiënten/verwarde personen* zijn dit tevens de dossiers waarin in de afgelopen periode (2013-2015) het meest is geïnvesteerd. Voor alle vier dossiers geldt dat de investeringen volgens respondenten behoorlijk zullen toenemen. Dit geldt in het bijzonder voor de dossiers *psychiatrische patiënten/verwarde personen* en *woonoverlast* en *subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel burgers*.

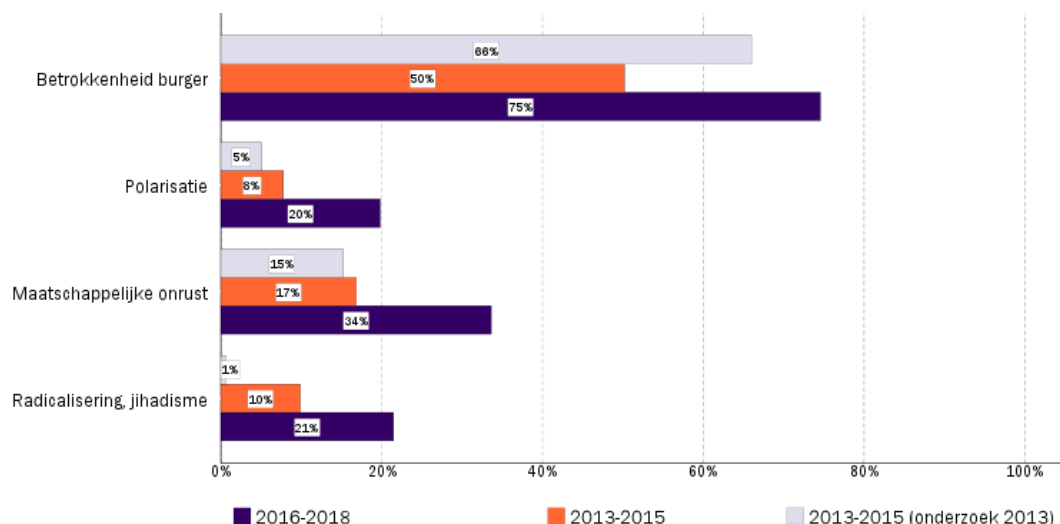
Deze uitkomsten sluiten goed aan bij de uitkomsten bij de prioritering van veiligheidsthema's (top 10/zie paragraaf 2.1). Daar zien we immers dat het thema *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast* van plek 3 naar plek 2 is gestegen ten opzichte van het onderzoek uit 2013.

Het dossier *subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel burgers* scoort het hoogst, zowel terugblikkend (2013-2015) als vooruitblikkend (2016-2018).

Kijken we preciezer naar het beeld per gemeentegrootteklasse, dan valt op dat telkens dezelfde vier (bovengenoemde) dossiers het hoogst scoren. Respondenten van gemeenten uit de grootteklasse 50.000-100.000 inwoners verwachten het vaakst 'veel' te gaan investeren, gevolgd door respondenten uit de grootteklasse 100.000+.

Cluster 2: Sociale cohesie

Figuur 2 Investeringen op het gebied van sociale cohesie

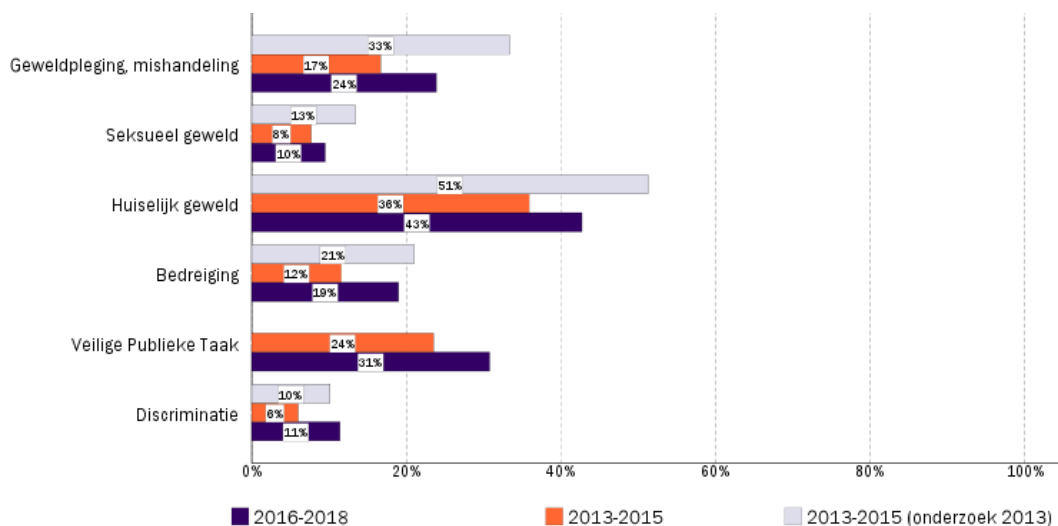

Ook bij de dossiers binnen dit cluster verwachten de respondenten telkens een forse toename van de investeringen in de periode 2016-2018 ten opzichte van de periode 2013-2015. Veruit het hoogst scoort het dossier *betrokkenheid burger*. NB Dit is tevens *overall* (over de gehele breedte van de elf thematische clusters) het hoogst scorende dossier. Ook de drie andere dossiers (*polarisatie*, *maatschappelijke onrust* en *radicalisering, jihadisme*) trekken de aandacht met een stevige (verwachte) toename van de investeringen. Deze dossiers staan nu ferm op de 'kaart', zeker in vergelijking met de uitkomsten van het onderzoek uit 2013.

Het patroon bij de respondenten uit de verschillende gemeentegrootteklassen is consistent: het dossier *betrokkenheid burger* scoort telkens het hoogst, en bij alle vier dossiers is er telkens een forse toename van de (verwachte) investeringen. Bij de grootteklassen 50.000-100.000 en met name 100.000+ liggen de scores hoger dan bij de andere twee grootteklassen.

Cluster 3: Geweld en bedreiging

Figuur 3 Investerings op het gebied van geweld en bedreiging

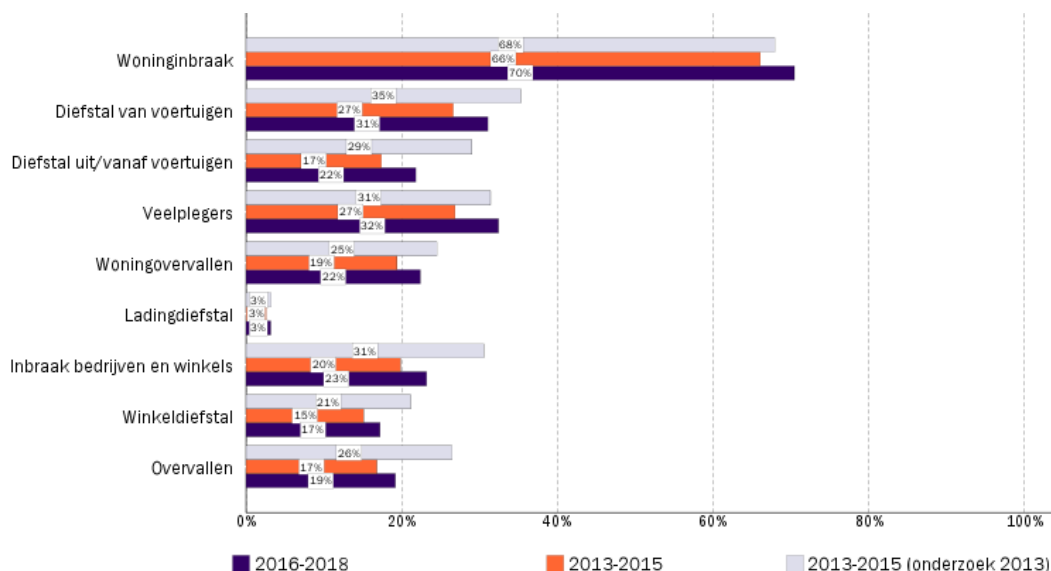
Binnen dit cluster wordt in de komende periode naar verwachting het meest geïnvesteerd in de dossiers *huiselijk geweld* en *Veilige Publieke Taak*. Ook in het vorige onderzoek scoorde *huiselijk geweld* hoog; de verwachte investeringen lagen toen zelfs nog wat hoger dan in het huidige onderzoek. (Het dossier *Veilige Publieke Taak* is niet meegenomen in het vorige onderzoek.)

Bij vier van de vijf dossiers die in beide onderzoeken zijn meegenomen, zien we dat de verwachte investeringen in 2013 hoger lagen dan in het huidige onderzoek. Dit lijkt te wijzen op een afnemende prioriteit van het item 'geweld'. En dit strookt met de uitkomsten bij de prioritering van veiligheidsthema's (top 10/zie paragraaf 2.1): het *thema geweld, intimidatie, mishandeling* zit, 'vooruitblikkend' naar 2016-2018, niet in de top 10. Hoewel de verwachte investeringen in de dossiers binnen dit cluster wel weer consequent hoger liggen dan de 'gedane' investeringen in de afgelopen jaren.

Analyse van de uitkomsten per gemeentegrootteklasse leert dat het dossier *huiselijk geweld* consequent het hoogst scoort. Net als bij het vorige thematische cluster verwachten respondenten van gemeenten uit de klassen 50.000-100.000 inwoners en 100.000+ vaker veel te gaan investeren dan respondenten uit de andere klassen. Bij de klasse 100.000+ valt de hoge score van het dossier *geweldpleging, mishandeling* op (net zo hoog als op het dossier *Veilige Publieke Taak*).

Cluster 4: Vermogenscriminaliteit

Figuur 4 Investeringen op het gebied van vermogenscriminaliteit

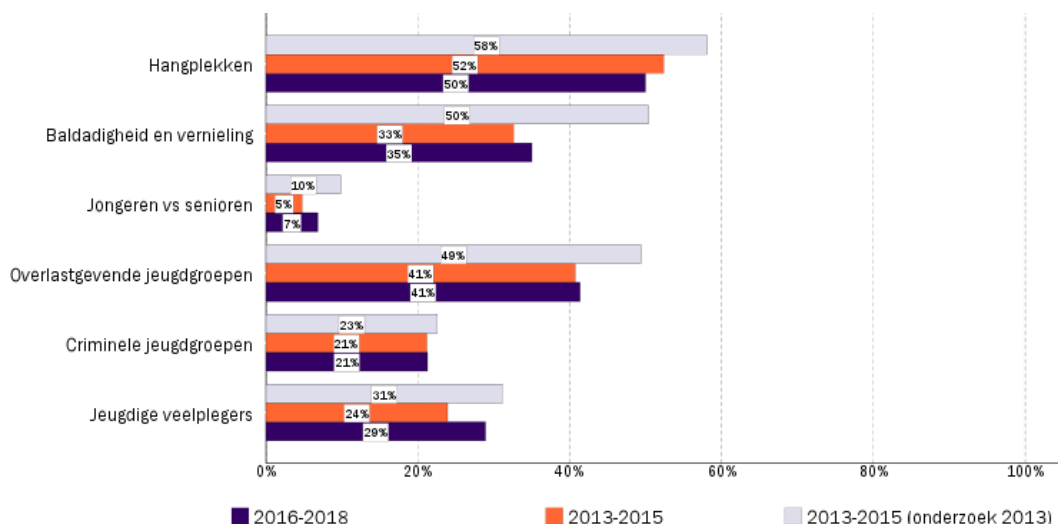
Het dossier *woninginbraak* scoort binnen dit cluster veruit het hoogst, zowel wat betreft de gedane investeringen als de verwachte investeringen. Dit komt overeen met de uitkomsten van het onderzoek uit 2013. De uitkomsten van de andere dossiers binnen dit cluster ontlopen elkaar niet veel. Wat opvalt is dat de verwachte investeringen bij de meeste dossiers lager liggen dan in het onderzoek uit 2013. Alleen bij *veelplegers* en *woninginbraak* zien we een (kleine) toename van de verwachte investeringen.

Het dossier *woninginbraak* komt *overall* (over de gehele breedte van de elf thematische clusters) als tweede uit de bus, na *betrokkenheid burger*. Het belang van dit thema blijkt ook uit de stevige nummer 1 positie binnen de top 10 van veiligheidsthema's (zie paragraaf 2.1).

Binnen elk van de onderscheiden gemeentegrootteklassen scoort *woninginbraak* hoog. Bij de klassen 50.000-100.000 inwoners en 100.000+ verwachten de respondenten ook veel te gaan investeren in het dossier *veelplegers* (bij 100.000+-gemeenten komt dit dossier zelfs hoger uit dan *woninginbraak*). Ook zien we bij de twee grootste klassen - in afwijking van het algemene beeld - dat de verwachte investeringen in de komende tijd bij veel dossiers hoger liggen dan de verwachte investeringen in het onderzoek uit 2013.

Cluster 5: Jeugdoverlast en -criminaliteit

Figuur 5 Investeringen op het gebied van jeugdoverlast en -criminaliteit

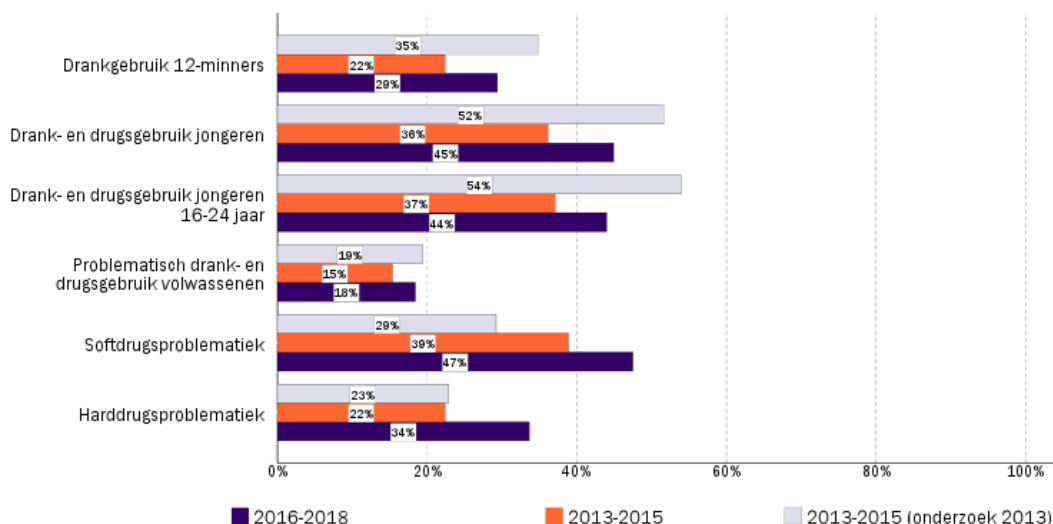

De dossiers binnen dit cluster waarin in de komende tijd naar verwachting het meest geïnvesteerd wordt volgens de respondenten, zijn *hangplekken* en *overlastgevende jeugdgroepen*. Het dossier *hangplekken* scoort, net als in het onderzoek uit 2013, het hoogst. Voor elk dossier binnen dit cluster geldt dat de verwachte investeringen in de komende jaren lager uitvallen dan in het onderzoek uit 2013. Dit kan duiden op een verminderd prioritair karakter van dit thematische cluster. De uitkomsten bij de prioritering van veiligheidsthema's (zie paragraaf 2.1) lijken dit te bevestigen: het thema overlast jongeren/jeugdgroepen staat weliswaar nog in de top 3 maar zakt ten opzichte van 2013 van plek 2 naar plek 3.

Respondenten van gemeenten tot 20.000 inwoners verwachten het minst vaak 'veel' te gaan investeren in de dossiers binnen dit cluster. Gemeenten met meer dan 50.000-inwoners scoren ook hier weer relatief hoog. Het accent ligt op de dossiers *hangplekken*, *overlastgevende jeugdgroepen*, *jeugdige veelplegers* en *criminele jeugdgroepen*. Bij deze gemeenten zien we bij veel dossiers een (soms stevige) toename van verwachte investeringen ten opzichte van het onderzoek uit 2013. Bij de grootteklasse 50.000-100.000 inwoners liggen de verwachte investeringen in 2016-2018 bij meerdere dossiers ook duidelijk hoger dan de gedane investeringen in 2013-2015 (*overlastgevende jeugdgroepen*, *criminele jeugdgroepen*, *jeugdige veelplegers*). Bij de grootteklasse 100.000+ zien wij bij twee van deze drie dossiers een afname maar ligt de verwachte investering nog wel tenminste op het niveau van de grootteklasse 50.000-100.000 inwoners.

Cluster 6: Alcohol en drugs

Figuur 6 Investeringen op het gebied van alcohol en drugs

De dossiers binnen dit cluster waarin in komende tijd naar verwachting het meest geïnvesteerd wordt volgens de respondenten, zijn *drank- en drugsgebruik jongeren*, *drank- en drugsgebruik jongeren/jongvolwassenen 16-24 jaar* en *softdrugsproblematiek*. De eerste twee dossiers scoorden ook in het onderzoek van 2013 het hoogste. Ten opzichte van 2013 liggen de verwachte investeringen nu lager bij deze twee dossiers.

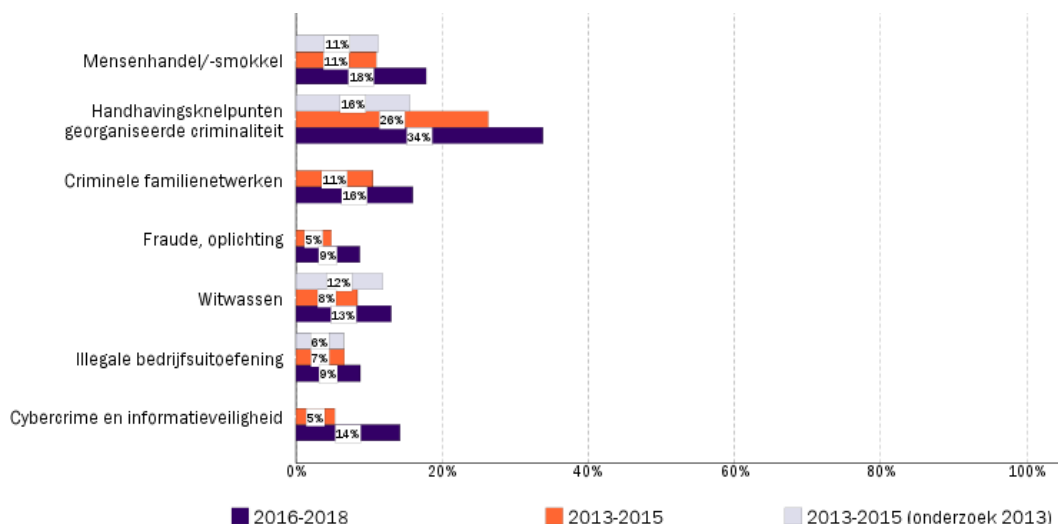
Met name *softdrugsproblematiek* laat een sterke stijging van de verwachte investeringen zien. Ook liggen de gedane investeringen in de periode 2013-2015 hoger dan verwacht in 2013. Dit dossier heeft duidelijk aan prioriteit gewonnen. Het staat nu ook in de top 10 van veiligheidsthema's (zie paragraaf 2.1).

De verwachte investeringen komen bij gemeenten binnen de kleinste grootteklasse lager uit dan die bij de andere gemeenten. Wel valt bij deze gemeenten de hoge score van het dossier *softdrugsproblematiek* op. Respondenten van gemeenten uit de klasse 20.000-50.000 inwoners verwachten het meest te gaan investeren in *drank- en drugsgebruik jongeren* en *drank- en drugsgebruik jongeren/jongvolwassenen 16-24 jaar*, op korte afstand gevolgd door *softdrugsproblematiek*. Bij de gemeenten binnen de grootteklassen 50.000-100.000 inwoners en 100.000+ scoort *softdrugsproblematiek* het hoogst.

Cluster 7: Ondernijning, georganiseerde criminaliteit

Figuur 7 Investeringen op het gebied van ondernijning, georganiseerde criminaliteit

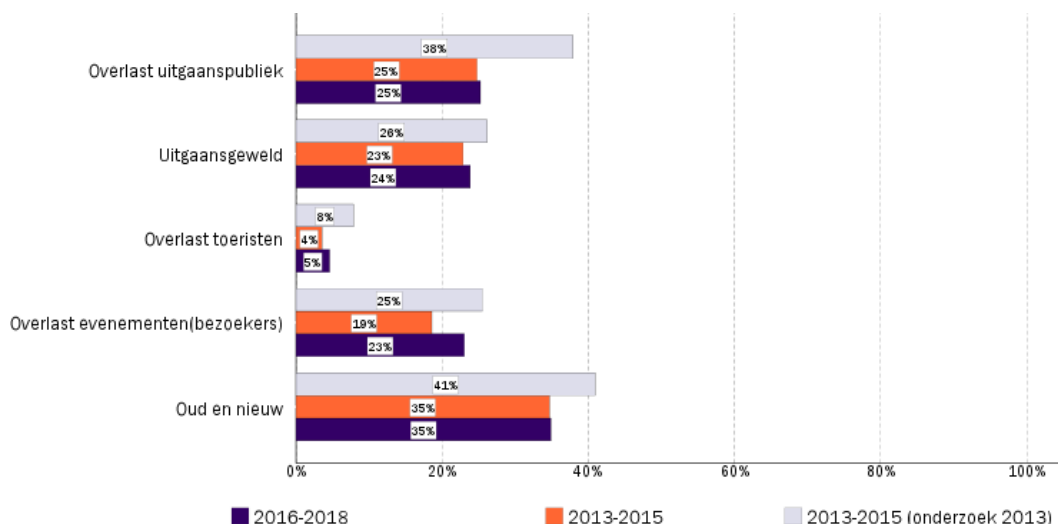

De investeringen in de dossiers binnen dit cluster liggen in verhouding tot de andere clusters op een laag niveau maar nemen wel over de hele linie toe. Verwachte investeringen in 2016-2018 liggen telkens hoger dan gedane investeringen in 2013-2015. Veruit het hoogst scoort het dossier *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit*. Dit thema staat nu ook in de top 10 van veiligheidsthema's (zie paragraaf 2.1). Daarna volgen de dossiers *mensenhandel/-smokkel*, *criminele familienetwerken* en *cybercrime en informatieveiligheid*.

Binnen elk van de vier gemeentegrootteklassen worden de meeste investeringen verwacht in het dossier *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit*. De kleinere gemeenten (tot 50.000 inwoners) komen wat lager uit dan de grotere gemeenten in de verschillende dossiers. Bij grotere gemeenten is de focus ook breder: accenten bij 100.000+-gemeenten bijvoorbeeld zijn onder meer *illegale bedrijfsuitoefening*, *mensenhandel/-smokkel* en *criminele familienetwerken*.

Cluster 8: Uitgaan, evenementen en toerisme

Figuur 8 Investerings op het gebied van uitgaan, evenementen en toerisme

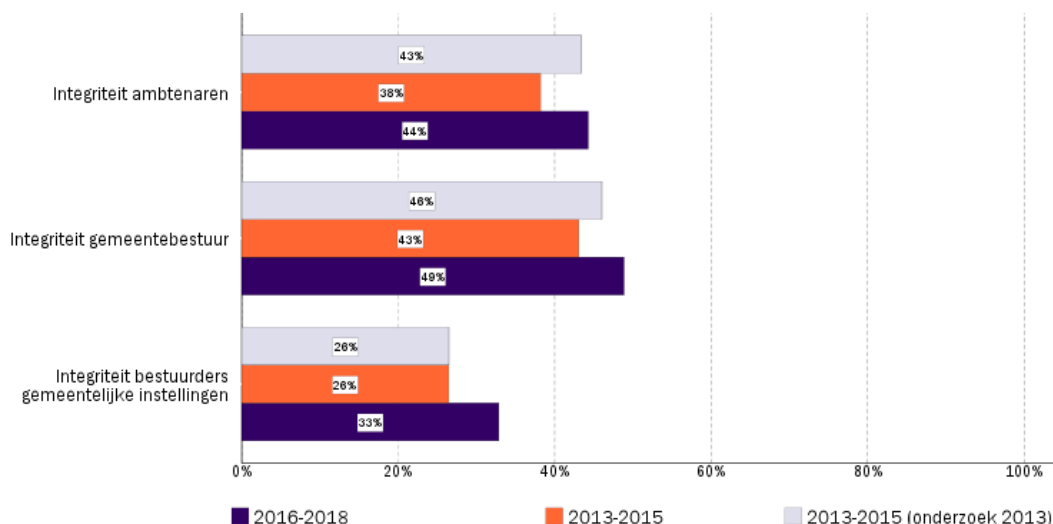

De verwachte investeringen in de komende jaren in de dossiers binnen dit cluster liggen telkens lager dan in het onderzoek uit 2013. De dossiers met betrekking tot uitgaan en horeca (*overlast uitgaanspubliek* en *uitgaansgeweld*) lijken redelijk ‘in control’. Het thema *veiligheid rond het uitgaan* is ook uit de top 10 van veiligheidsthema’s ‘verdwenen’ (zie paragraaf 2.1). De investeringen in het dossier *Oud en nieuw* liggen verhoudingsgewijs nog wel op een hoog niveau. Het thema *veilige evenementen* is ook gestegen in de top 10, van 10 naar 6 (zie paragraaf 2.1).

De analyse van de investeringen per gemeentegrootteklasse laat een divers beeld zien. De respondenten van gemeenten tot 50.000 inwoners verwachten relatief bescheiden investeringen, die ook afnemen ten opzichte van de uitkomsten van het onderzoek uit 2013. Respondenten van grotere gemeenten verwachten duidelijk vaker ‘veel’ ten gaan investeren (met name in de dossiers *overlast uitgaanspubliek*, *uitgaansgeweld*, *Oud en nieuw*); deze verwachte investeringen nemen ook stevig toe ten opzichte van 2013. Dit laatste lijkt aan te sluiten bij de stijging van het thema *veilige evenementen* binnen de top 10 van veiligheidsthema’s, van plek 10 naar plek 6 (zie paragraaf 2.1).

Cluster 9: Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Figuur 9 Investerings op het gebied van ambtelijke en bestuurlijke integriteit

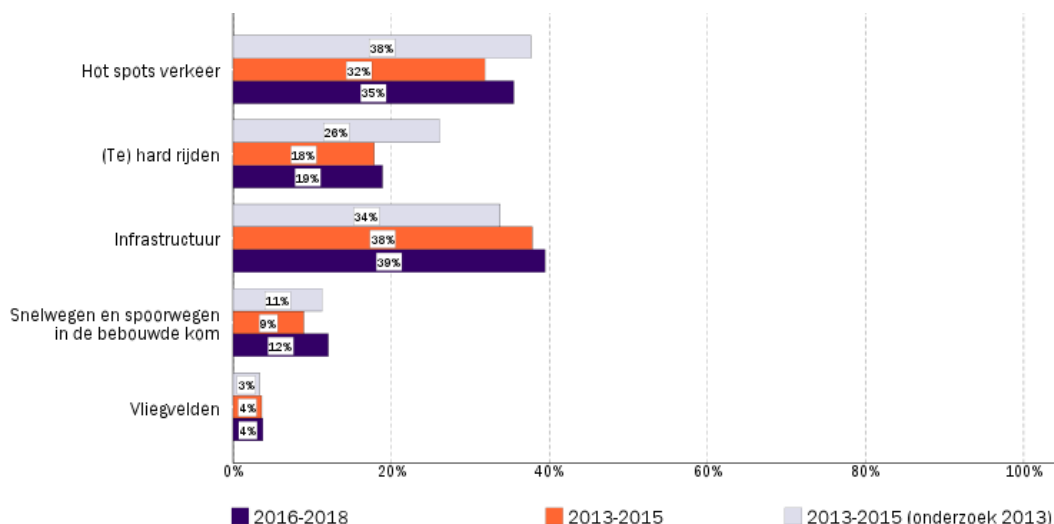

De verwachte investeringen in de komende jaren in de dossiers binnen dit cluster liggen hoger dan de gedane investeringen in afgelopen jaren. Ook nemen de verwachte investeringen licht toe ten opzichte van de uitkomsten in 2013. De investeringen in met name *integriteit ambtenaren* en *integriteit bestuurders* zijn substantieel te noemen.

De 100.000+-gemeenten scoren het hoogst bij deze dossiers. Bij deze gemeenten is ook sprake van een sterke toename van de verwachte investeringen ten opzichte van 2013. Bij de gemeenten tot 20.000 inwoners zien we juist een afname van de verwachte investeringen; deze liggen ook op een lager niveau dan bij de andere gemeenten. De respondenten van gemeenten uit respectievelijk de grootteklassen 20.000-50.000 inwoners en 50.000-100.000 inwoners verwachten ongeveer even vaak 'veel' te gaan investeren; bij deze gemeenten is er sprake van een lichte toename van de verwachte investeringen ten opzichte van 2013.

Cluster 10: Verkeersveiligheid en infrastructuur

Figuur 10 Investeringen op het gebied van verkeersveiligheid en infrastructuur

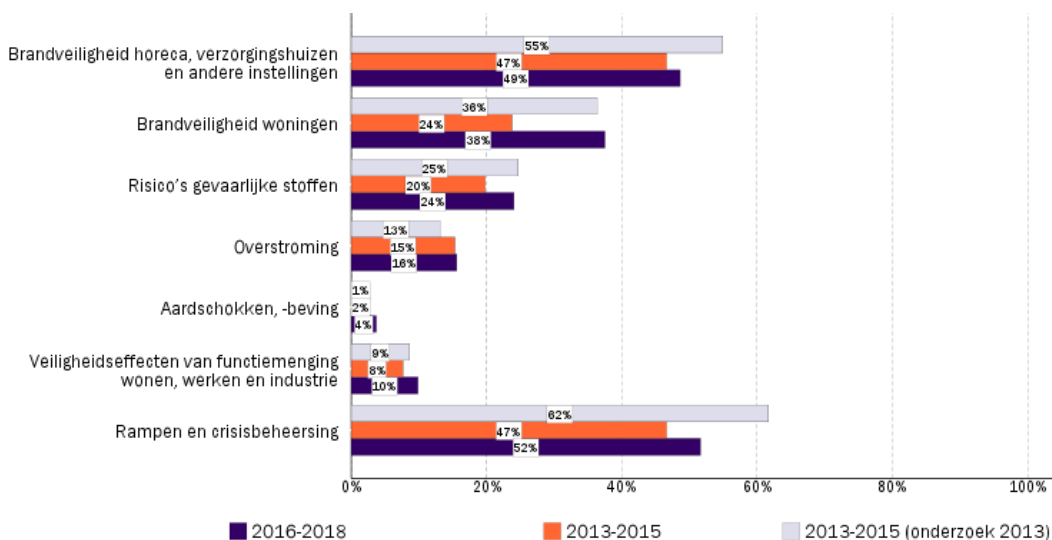

De investeringen in de dossiers binnen dit cluster zijn min of meer ‘stabiel’: de verwachte investeringen voor 2016-2018 liggen enigszins boven de gedane investeringen in 2013-2015, en ten opzichte van de uitkomsten van 2013 is er wisselend een kleine toename of afname. Het meest wordt geïnvesteerd in de dossiers *hot spots verkeer* en *infrastructuur*. Dit was in het onderzoek van 2013 ook het geval.

De analyse per gemeentegrootteklasse wijst ook hier uit dat de respondenten van kleine gemeenten (tot 20.000 inwoners) lagere investeringen verwachten. Het accent ligt in alle grootteklassen op *hot spots verkeer* en *infrastructuur*.

Cluster 11: Fysieke veiligheid

Figuur 11 Investeringen op het gebied van fysieke veiligheid

Het accent ligt binnen dit cluster op de dossiers *brandveiligheid horeca, verzorgingshuizen en andere instellingen* en *rampen en crisisbeheersing*. Dit is overeenkomstig de resultaten van het onderzoek uit 2013. Bij beide dossiers zien we wel een afname van de verwachte investeringen ten opzichte van 2013. Bij de overige dossiers is het beeld redelijk stabiel: een kleine toename of afname ten opzichte van 2013.

De afname van verwachte investeringen in de dossiers *brandveiligheid horeca, verzorgingshuizen en andere instellingen* en *rampen en crisisbeheersing* is het sterkst bij gemeenten tot 20.000 inwoners. Respondenten van gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners verwachten het vaakst 'veel' te gaan investeren.

2.3 Regionale accenten

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de prioritaire veiligheidsthema's (top 5) op het niveau van de regionale eenheden van de politie zoals die uit dit onderzoek naar voren komen.

- *Regionale eenheid Noord-Nederland*

Tabel 2 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Noord-Nederland

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Overlast jongeren/jeugdgroepen
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Veilige evenementen
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Geweldpleging, intimidatie, mishandeling

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Noord-Nederland wijkt af van het landelijke beeld door het geheel ontbreken van het thema *inbraak woningen en bedrijven*. De thema's binnen de top 3 van Noord-Nederland staan wel in de landelijke top 5.

- *Regionale eenheid Oost-Nederland*

Tabel 3 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Oost-Nederland

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Overlast jongeren/jeugdgroepen
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Onveiligheidsgevoelens burgers

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Oost-Nederland komt vrijwel overeen met de landelijke top 5. Enige verschil is dat *overlast jongeren/jeugdgroepen* op plek 4 in plaats van plek 3 staat, en *alcohol en/of drugsgebruik jongeren* op 3 in plaats van 4.

- *Regionale eenheid Midden-Nederland*

Tabel 4 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Midden-Nederland

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Overlast jongeren/jeugdgroepen
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Veilige evenementen
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Rampen en crisisbeheersing

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Midden-Nederland wijkt af van het landelijke beeld door de hoge positionering van het thema *veilige evenementen*. Daarnaast ontbreekt het thema *alcohol- en/of drugsgebruik jongeren* in de top 5 van Midden-Nederland.

- *Regionale eenheid Noord-Holland*

Tabel 5 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Noord-Holland

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Overlast jongeren/jeugdgroepen
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Geweldpleging, intimidatie, mishandeling

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Noord-Holland komt grotendeels overeen met de landelijke top 5. Alleen het vijfde thema wijkt af: *geweldpleging, intimidatie, mishandeling* in plaats van *onveiligheidsgevoelens burgers*.

- *Regionale eenheid Amsterdam*

Voor de regionale eenheid Amsterdam kon geen top 5 worden afgeleid door een te geringe respons.

- *Regionale eenheid Den Haag*

Tabel 7 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Den Haag

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Onveiligheidsgevoelens burgers
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Overlast jongeren/jeugdgroepen
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Den Haag bevat dezelfde thema's als de landelijke top 5, zij het in een andere volgorde. Op 1 staat wel *inbraak woningen en bedrijven*.

- *Regionale eenheid Rotterdam*

Tabel 8 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Rotterdam

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Inbraak woningen en bedrijven
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Overlast jongeren/jeugdgroepen
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Onveiligheidsgevoelens burgers
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Rampen en crisisbeheersing

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Rotterdam wijkt in enkele opzichten af van het landelijke beeld. Meest opvallend is het ontbreken van het thema *alcohol- en/of drugsgebruik jongeren* en de relatief hoge score van *rampen en crisisbeheersing*.

- *Regionale eenheid Zeeland-West-Brabant*

Tabel 9 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Zeeland-West-Brabant

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Onveiligheidsgevoelens burgers
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Softdrugsproblematiek

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Zeeland-West-Brabant kent deels dezelfde, deels andere thema's dan de landelijke top 5. Afwijkend zijn de thema's *handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit* en *softdrugsproblematiek* op respectievelijk plek 3 en 5.

- *Regionale eenheid Oost-Brabant*

Tabel 10 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Oost-Brabant

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Inbraak woningen en bedrijven
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Softdrugsproblematiek
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Verkeersveiligheid

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Oost-Brabant wijkt ook af van de landelijke top 5. De thema's op plek 1 en 2 (*inbraak woningen en bedrijven* en *overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast*) zijn dezelfde, daarna volgen echter *handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit*, *softdrugsproblematiek* en *verkeersveiligheid*.

- *Regionale eenheid Limburg*

Tabel 11 Top 5 prioriteiten Regionale eenheid Limburg

	Landelijke Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)		Regionale Top 5 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast
2	Overlast in de woon- en leefomgeving/woonoverlast	2	Inbraak woningen en bedrijven
3	Overlast jongeren/jeugdgroepen	3	Onveiligheidsgevoelens burgers
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit
5	Onveiligheidsgevoelens burgers	5	Overlast jongeren/jeugdgroepen

De top 5 van respondenten uit gemeenten binnen de regionale eenheid Limburg bevat vier thema's die ook in de landelijke top 5 voorkomen, zij het in een andere volgorde. Op plek 4 staat een thema dat niet in de landelijke top 5 voorkomt, namelijk *handhavingsknelpunten georganiseerde criminaliteit*.

Hoofdstuk 3

Organisatie en sturing

In dit hoofdstuk worden de resultaten ten aanzien van de organisatie- en sturingsthema's rond het veiligheidsbeleid behandeld. In paragraaf 3.1 wordt de top 10 in de afgelopen en toekomstige periode behandeld, in paragraaf 3.2 de gedane en verwachte investeringen.

3.1 Prioriteiten

In deel 4 van de enquête is de respondenten gevraagd naar de prioritaire organisatie- en sturingsthema's van de gemeente. Uit een lijst met 23 thema's konden de respondenten de voor hun gemeente belangrijkste thema's aangeven met een cijfer 1 tot en met 5. Het thema met de hoogste prioriteit krijgt het cijfer 1, het thema met de op een na hoogste prioriteit het cijfer 2 en zo door tot 5. Met de resultaten van deze vraag is een gewogen gemiddelde berekend per veiligheidsthema, op basis waarvan een top 10 is berekend. De respondenten hebben de prioriteiten voor zowel de afgelopen periode (2009-2012) als voor de komende periode (2013-2015) aangegeven.

Tabel 12 Top 10 Prioriteiten organisatieaspecten en procesmatige aspecten

Top 10 prognose 2013-2015 (onderzoek 2013)		Top 10 terugkijkend 2013-2015 (onderzoek 2016)		Top 10 prognose 2016-2018 (onderzoek 2016)	
1	Formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid	1	Samenwerking strategische partners	1	Samenwerking strategische partners
2	Samenwerking strategische partners	2	Formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid	2	Prioriteiten afstemmen met veiligheidspartners
3	Regierol gemeente definiëren en invullen	3	Prioriteiten afstemmen met veiligheidspartners	3	Versterking wijk- en gebiedsgericht werken
4	Prioriteiten afstemmen met veiligheidspartners	4	Afstemmen over prioriteiten tussen College en Gemeenteraad	4	Betrokkenheid/ positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)
5	Betrokkenheid/ positionering bewoners bij veiligheid	5	Afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)	5	Aansluiting veiligheid en sociaal domein in het licht van de decentralisaties
6	Afstemming en samenwerking op bovengemeentelijk niveau	6	Bestuurlijke organisatie/taakverdeling rond veiligheid	6	Afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)
7	Ontwikkeling strategische visie veiligheid	7	Interne coördinatie en samenwerking rond veiligheid	7	Formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid
8	Invulling rollen politiek en bestuur in lokale aansturing veiligheidsbeleid en politiek	8	Regierol gemeente definiëren en invullen	8	Interne coördinatie en samenwerking rond veiligheid

9	Uitvoeren en evalueren van beleid	9	Positionering veiligheid in gemeentelijke organisatie	9	Bestuurlijke organisatie/ taakverdeling rond veiligheid
10	Formatie en budget voor veiligheid	10	Betrokkenheid/ positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)	10	Formatie en budget voor veiligheid

Tabel 12 geeft de top 10 van organisatie- en sturingsthema's weer. In de analyse is de respons van alle respondenten opgenomen.

De top 10 voor de komende jaren is duidelijk een andere dan die in de afgelopen periode. Ook ten opzichte van de uitkomsten van 2013 zijn er de nodige veranderingen. Meest opvallende ontwikkelingen zijn:

- de afnemende prioriteit van het thema *formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid*: in het onderzoek uit 2013 stond dit nog op nummer 1, terugkijkend naar 2013-2015 staat het op plek 2 en voor de komende jaren is het naar plek 7 gezakt; deze uitkomst sluit aan bij het gegeven dat veel gemeenten voor hun IVP de beleidscyclus van het regionaal veiligheidsplan van de politie volgen, die uitgaat van de planperiode 2015-2018;
- de afnemende prioriteit van het thema *regierol gemeente definiëren en invullen*; dit thema stond in 2013 op plek 3, maar voor de periode 2016-2018 valt het zelfs buiten de top 10;
- het blijvende gewicht van de thema's *samenwerking strategische partners* en *prioriteiten afstemmen met veiligheidspartners*; deze thema's staan nu respectievelijk op plek 1 en 2 in de top 10 voor de komende jaren (stonden op plek 2 en 4 in 2013);
- de hoge positionering van drie thema's die betrekking hebben op min of meer 'inhoudelijke' strategische keuzes ten aanzien van het werken aan integrale veiligheid; het betreft de thema's *versterking wijk- en gebiedsgericht werken* (plek 3 in de periode 2016-2018), *betrokkenheid/positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)* (op plek 4) en *aansluiting veiligheid en sociaal domein in het licht van de decentralisaties* (op plek 5);
- het belang van afstemming met de politie in de komende tijd: het thema *afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)* 'komt binnen' op plek 6 voor de periode 2016-2018, waar dit 'terugkijkend' naar 2013-2015 niet in de top 10 stond;
- de hoge score van twee thema's met betrekking tot respectievelijk interne ambtelijke en interne bestuurlijke coördinatie: het thema *interne coördinatie en samenwerking rond veiligheid* op plek 8 en het thema *bestuurlijke organisatie/taakverdeling rond veiligheid* op plek 9.

Maken we het onderscheid tussen de respons van respectievelijk raadsleden en collegeleden, dan vallen een aantal zaken op. De raadsleden geven een relatief hoge prioriteit aan de thema's *bestuurlijke organisatie/taakverdeling rond veiligheid* (op plek 4 in de periode 2016-2018), *afstemmen over prioriteiten tussen college en gemeenteraad* (op plek 5) en *formatie en budget voor veiligheid* (op plek 7). Daar tegenover staat dat de raadsleden verhoudingsgewijs minder gewicht geven aan het thema *betrokkenheid/positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)* ('slechts' op plek

9 in de periode 2016-2018). Bij de collegeleden vallen de hoge scores op van de thema's *afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)* (op plek 2 in de periode 2016-2018), *betrokkenheid/positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)* (op plek 3) en *regierol gemeente definiëren en invullen* (op plek 7; valt in de gehele respons buiten de top 10). Het thema *versterking wijk- en gebiedsgericht werken* scoort bij collegeleden juist weer verhoudingsgewijs laag (plek 9).

Uit de analyse van de uitkomsten van de verschillende gemeentegrootteklassen komt naar voren dat er bij de grootteklassen tot 20.000 inwoners en 20.000-50.000 inwoners geen belangrijke afwijkingen zijn ten opzichte van het algemene beeld. Bij de klasse 50.000-100.000 inwoners valt de hoge score van de thema's *afstemming met en binnen het robuuste basisteam (politie)* (nummer 1 in de komende jaren) en *regierol gemeente definiëren en invullen* (op plek 3) op. Bij de 100.000+-gemeenten krijgen de thema's *aansluiting veiligheid en sociaal domein in het licht van de decentralisaties* en *betrokkenheid/positionering bewoners bij veiligheid(sbeleid)* verhoudingsgewijs veel prioriteit (respectievelijk plek 1 en 2 richting komende jaren).

3.2 Investerings

In het derde deel van de enquête is de respondenten gevraagd naar de gedane en verwachte investeringen van de gemeente in organisatie- en sturingsthema's. De accenten in en omvang van deze investeringen geven inzicht in de wijze waarop het veiligheidsbeleid geborgd wordt door de gemeenten en op welke aspecten daarvan er met name nog 'werk aan de winkel' is.

In deze paragraaf worden achtereenvolgens de clusters (1) stuurinformatie en analyse, (2) visieontwikkeling, (3) inhoudelijke hoofdlijnen, (4) veiligheidsbeleid en (5) externe oriëntatie als 'regiegemeente' behandeld.

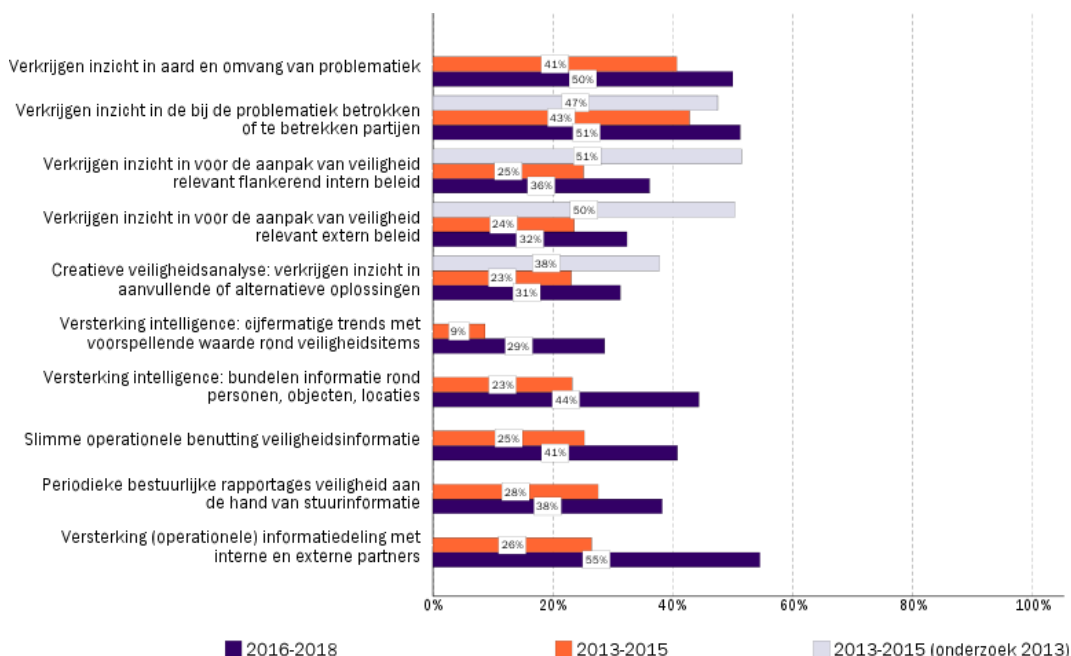
Binnen elk cluster is voor de verschillende aspecten gevraagd om aan te geven of men er 'veel', 'matig', 'nauwelijks' of 'niet' in heeft geïnvesteerd in de afgelopen periode (2013-2015) en of men verwacht er 'veel', 'matig', 'nauwelijks' of 'niet' in te gaan investeren in de komende periode (2016-2018). In de figuren is telkens aangegeven welk percentage van alle respondenten gezamenlijk aangeeft dat er 'veel' wordt geïnvesteerd in de weergegeven aspecten.

Ook voor dit deel van het onderzoek geldt dat de analyse naar de respons van collegeleden en raadsleden als belangrijkste resultaat heeft opgeleverd dat volgens collegeleden in de meeste aspecten meer is geïnvesteerd in de afgelopen periode en meer zal worden geïnvesteerd in de toekomstige periode dan volgens de raadsleden het geval is. De analyse naar collegeleden en raadsleden is om die reden niet nader uitgewerkt hierna.

Naast de basisanalyse (totale respons zonder onderscheid naar groepen of categorieën) is de respons per aspect geanalyseerd naar gemeentegrootteklasse.

Cluster 1: Stuurinformatie en analyse

Figuur 12 Investerings in stuurinformatie en analyse

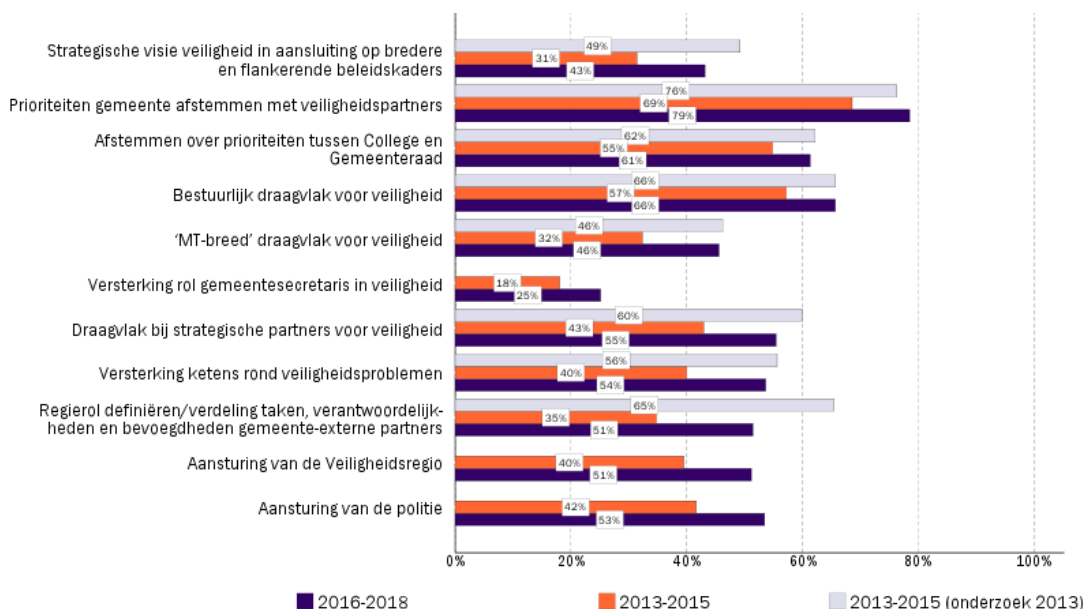

Het aspect binnen dit cluster waarvan de respondenten verwachten dat er het meest in geïnvesteerd zal gaan worden in komende jaren, is *versterking (operationele) informatiedeling met interne en externe partners*. Dit aspect is niet in het vorige onderzoek uitgevraagd. De toename ten opzichte van de 'gedane' investeringen in de periode 2013-2015 is aanzienlijk. Dit geldt ook voor de - eveneens nieuwe - aspecten *slimme operationele benutting veiligheidsinformatie (bijvoorbeeld toezicht BOA's op hotspots)* en *periodieke bestuurlijke rapportages veiligheid aan de hand van stuurinformatie* en voor de aspecten met betrekking tot 'intelligence'. Bij de andere vijf aspecten (waarvan er vier in het vorige onderzoek zijn uitgevraagd) is er een geringere toename van de investeringen ten opzichte van 2013-2015. Ook zien we dat de verwachte investeringen bij drie van de vijf thema's lager uitkomen dan in 2013.

Respondenten van gemeenten tot 20.000 inwoners verwachten relatief wat lagere investeringen in de diverse aspecten van dit cluster. Het beeld bij de klasse 20.000-50.000 inwoners sluit goed aan op het algemene beeld. De respondenten van gemeenten met 50.000 en meer inwoners, verwachten bij verschillende aspecten juist relatief hoge investeringen. Dit geldt in het bijzonder voor de aspecten *versterking intelligence: cijfermatige trends met voorspellende waarde rond veiligheidssitemen* en *versterking intelligence: bundelen informatie rond personen, objecten, locaties*.

Cluster 2: Visieontwikkeling

Figuur 13 Investeringen in visieontwikkeling

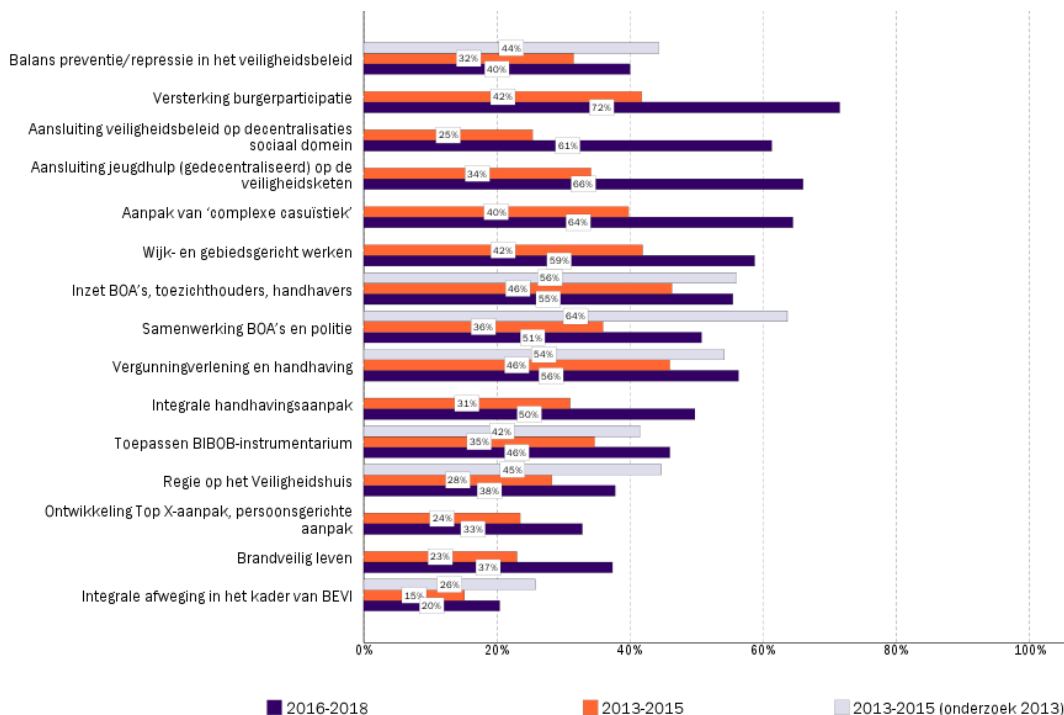

Bij de meeste aspecten binnen dit cluster zien we dat de verwachte investeringen gelijk zijn aan of *lager* liggen dan in het onderzoek uit 2013. De hoogst scorende aspecten zijn *prioriteiten gemeente afstemmen met veiligheidspartners*, *afstemmen over prioriteiten tussen College en Gemeenteraad* en *bestuurlijk draagvlak voor veiligheid*. Bij beide nieuwe aspecten binnen dit cluster - *aansturing van de veiligheidsregio* en *aansturing van de politie* - geeft meer dan de helft van de respondenten aan dat er in de komende jaren veel in geïnvesteerd zal worden.

Het beeld van de gemeentegrootteklassen tot 20.000 inwoners en 20.000-50.000 inwoners sluit qua accenten goed aan op het algemene beeld. Wel verwachten respondenten uit met name de kleinste gemeenten in het algemeen kleinere investeringen. Bij de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners zien we weer dezelfde accenten maar scoort daarnaast ook het aspect *draagvlak bij strategische partners voor veiligheid* opvallend hoog. En bij de 100.000+-gemeenten zien we relatief hoge verwachte investeringen in de aspecten *'MT-breed' draagvlak voor veiligheid*, *draagvlak bij strategische partners voor veiligheid*, *versterking ketens rond veiligheidsproblemen* en *regierol definiëren/verdeling taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden gemeente-externe partners*.

Cluster 3: Inhoudelijke hoofdlijnen

Figuur 14 Investerings in inhoudelijke hoofdlijnen

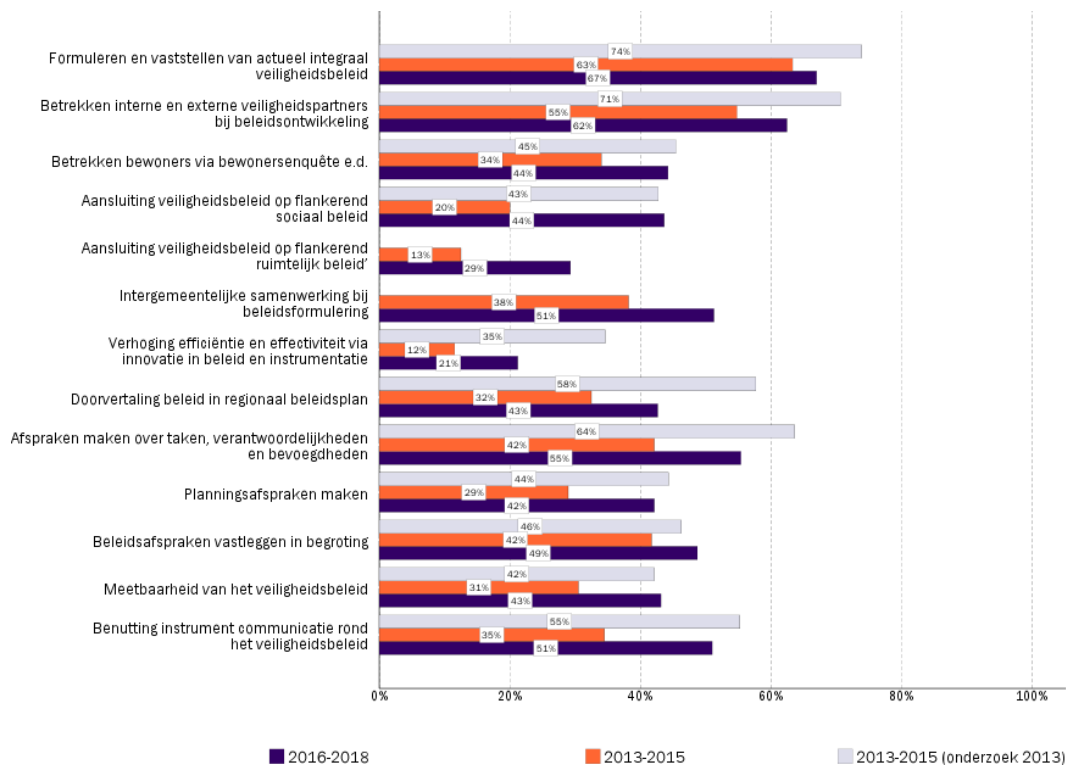
Aspecten binnen dit cluster waarin volgens de respondenten het meest in geïnvesteerd zal gaan worden in komende tijd, zijn *versterking burgerparticipatie*, *aansluiting veiligheidsbeleid op decentralisaties sociaal domein*, *aansluiting jeugdhulp (gedecentraliseerd) op de veiligheidsketen*, *aanpak van 'complexe casuïstiek' (samenwerking, tijdige opschaling, casusregie, et cetera)* en *wijk- en gebiedsgericht werken*. Deze vijf aspecten maakten nog geen deel uit van het vorige onderzoek. Zichtbaar is ook dat de verwachte investeringen in deze aspecten in de komende jaren beduidend hoger liggen dan de gedane investeringen in de afgelopen jaren. Andere aspecten waarbij dit verschil tussen de verwachte en gedane investeringen opvalt, zijn met name *samenwerking BOA's en politie (handhavingsarrangementen)*, *integrale handhavingsaanpak (bijvoorbeeld bij ondermijning)* en *brandveilig leven*.

Net als bij het vorige cluster sluit het beeld van de gemeentegrootteklassen tot 20.000 inwoners en 20.000-50.000 inwoners qua accenten goed aan op het algemene beeld maar verwachten respondenten uit met name de kleinste gemeenten kleinere investeringen. Bij de grootteklasse 50.000-100.000 inwoners vallen de hoge verwachte investeringen op vooral de aspecten *versterking burgerparticipatie* (hoogste score), *aanpak van 'complexe casuïstiek'* en *integrale handhavingsaanpak* op. Bij de 100.000+-gemeenten springen de aspecten *aanpak van 'complexe casuïstiek'*, *inzet gemeentelijke BOA's, toezichthouders, handhavers* en *ontwikkeling Top X-aanpak, persoonsgerichte aanpak* eruit.

Cluster 4: Veiligheidsbeleid

Figuur 15 Investeringen in veiligheidsbeleid

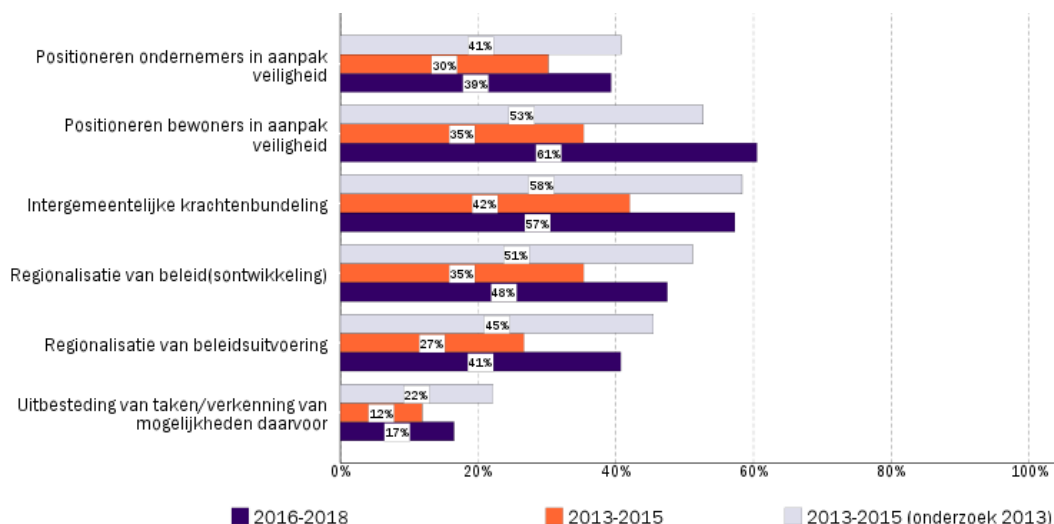

Bij vrijwel alle aspecten binnen dit cluster zien we een afname van de verwachte investeringen ten opzichte van de uitkomsten in 2013. Dit sluit goed aan bij de observatie in paragraaf 3.1 dat het thema *formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid* stevig aan prioriteit heeft ingeboet. Opvallend is de uitkomst bij het nieuwe aspect *intergemeentelijke samenwerking bij beleidsformulering*: meer dan 50% van de respondenten verwacht dat hierin in de komende jaren veel geïnvesteerd zal gaan worden.

Ook hier geldt weer, net als bij beide vorige clusters, dat het beeld van de gemeentegrootteklassen tot 20.000 inwoners en 20.000-50.000 inwoners qua accenten goed aansluit op het algemene beeld maar dat de respondenten uit met name de kleinste gemeenten over het algemeen kleinere investeringen verwachten. Respondenten uit de grotere gemeenten verwachten bij veel aspecten wat hogere investeringen. Bij de klasse 50.000-100.000 inwoners springen de aspecten *formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid*, *aansluiting veiligheidsbeleid op flankerend sociaal beleid*, *afspraken met veiligheidspartners over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden* en *benutting instrument communicatie rond het veiligheidsbeleid* eruit en bij de 100.000+-gemeenten de aspecten *formuleren en vaststellen van actueel integraal veiligheidsbeleid* en *meetbaarheid van het veiligheidsbeleid*.

Cluster 5: Externe oriëntatie als 'regiegemeente'

Figuur 16 Investerings op in externe oriëntatie als 'regiegemeente'

Het aspect binnen dit cluster waarvan door de meeste respondenten wordt aangegeven dat er veel in geïnvesteerd zal gaan worden, is *positioneren bewoners in aanpak veiligheid*. Dit aspect is ook het enige aspect binnen dit cluster dat een toename van de verwachte investeringen laat zien ten opzichte van 2013. Deze uitkomst sluit goed aan bij de uitkomsten omtrent het betrekken van bewoners zoals eerder in dit rapport weergegeven.

Bij drie van de vier gemeentegrootteklassen wordt de prioriteit van het aspect *positioneren bewoners in aanpak veiligheid* bevestigd; de respondenten verwachten de hoogste investeringen in dit aspect. Alleen bij de gemeenten tot 20.000 inwoners is er een andere uitkomst: het hoogste scoort het aspect *intergemeentelijke krachtenbundeling (bijvoorbeeld taakverdeling, ambtelijke samenwerking)*.